

Protokół

z XVII. posiedzenia Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Polski, które odbyło się 9 czerwca 2004 roku w gmachu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii przy ul. Wspólnej 2 w Warszawie. W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji – według załączonej listy obecności (zał. 1.).

Obrady prowadził dr Maksymilian Skotnicki, przewodniczący Komisji, według następującego porządku:

1. Zagajenie
2. Przyjęcie protokołu z XVI. posiedzenia Komisji
3. Założenia do sporządzenia wykazu nazw geograficznych z obszarów Rzeczypospolitej Obojga Narodów
4. Omówienie i zatwierdzenie wykazów nazw dotyczących Niemiec, Austrii, Szwajcarii, Liechtensteinu, Francji, Belgii, Portugalii, Hiszpanii
5. Wolne wnioski

Ad. 1. Posiedzenie otworzył Przewodniczący Komisji M. Skotnicki.

Ad. 2. Protokół z XVI. posiedzenia przyjęto po wprowadzeniu drobnych poprawek.

Ad. 3. E. Wolnicz-Pawłowska przedstawiła projekt założeń do sporządzenia wykazu nazw geograficznych z obszarów Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Projekt ten wraz z załącznikami w postaci tabeli do wykazu nazw geograficznych, objaśnieniem skrótów oraz wybraną literaturą został rozesłany członkom Komisji wraz z materiałami na bieżące posiedzenie. Dodatkowo, na posiedzeniu, została rozdana mapa podziału obszarów historycznych ziem polskich na regiony historyczno-geograficzne, według których sporządzany będzie wykaz. Wykaz nazw ma być opracowany w formie tabelarycznej. M. Zych zaproponował, aby obok kolumny zawierającej polskie nazwy obiektów oraz kolumny zawierającej pozostałe nazwy tych obiektów umieścić kolumnę zawierającą obecne oficjalne ich nazwy w języku (językach) kraju na obszarze, którego znajdują się w dniu dzisiejszym.

Główny Geodeta Kraju – J. Albin wręczył nominację na członka Komisji płk. Jerzemu Pietruszce reprezentującemu Zarząd Geografii Wojskowej Sztabu Generalnego Wojska Polskiego. Na prośbę Przewodniczącego członkowie Komisji uczcili chwilą ciszy ś. p. Henryka Skotarczyka – wieloletniego członka Komisji.

Ad. 4. Przed przystąpieniem do omawiania wykazów nazw poruszono kwestię podawania ich w językach mniejszości narodowych. Po długich dyskusjach zgodzono się, że należałoby podawać nazwy w językach mniejszości, lecz może to powodować trudności ze

znalezieniem nazewnictwa w tych językach. Trudności sprawić może również samo określenie w jakich krajach jakie języki mniejszości należy uwzględnić. A. Karp zobowiązał się przedstawić na kolejnym posiedzeniu regulacje dotyczące mniejszości narodowych przyjęte przez Unię Europejską. Komisja wstępnie ustaliła, że nie będą podawane nazwy w językach mniejszości, chyba, że autorzy poszczególnych wykazów sami zaproponują podanie tych nazw.

Następnie kontynuowano, rozpoczęte na poprzednim posiedzeniu, omawianie wykazu nazw z obszaru Niemiec.

Zaproponowane w wykazie zmiany egzonimów przyjmowano poprzez akklamację, głosując konkretne nazwy tylko wówczas, gdy któryś z członków Komisji zgłosił zastrzeżenia:

- dodano egzonim *Kanał Dortmund-Ems* (akklamacja)
- dodano egzonim *Kanał Ems-Jade* (akklamacja)
- nie dodano egzonimu *Kanał Ems-Wezera-Laba* (2 za dodaniem, 7 przeciw, 1 wstrzymała się)
- skasowano egzonim *Kanał Ems-Wezera* (akklamacja)
- skasowano egzonim *Mały Kanał Główny Haweli* (akklamacja)
- skasowano egzonim *Wielki Kanał Główny Haweli* (akklamacja)
- skasowano egzonim *Kanał Hohenzollernów* (akklamacja)
- dodano egzonim *Kanał Nadbrzeżny* (akklamacja)
- skasowano egzonim *Kanał Ludwika* (akklamacja)
- skasowano egzonim *Kanał Wezera-Laba* (akklamacja)
- nie dodano egzonimu *Kanał Boczny Łaby* (3 za dodaniem, 6 przeciw, 3 wstrzymały się)
- dodano egzonim *Pawia Wyspa* (akklamacja)
- postanowiono zachować egzonimy *Półwysep Jutlandzki* oraz wariantowy *Jutlandia* dla obszaru Niemiec (1 za usunięciem, 9 za zachowaniem, 2 wstrzymały się)
- skasowano egzonim *Pojezierze Barnimskie* (akklamacja)
- skasowano egzonim *Nizina Brabancko-Westfalska* (akklamacja)
- dodano egzonim *Nizina Kolońska* (akklamacja)
- dodano egzonim *Nizina Lipska* (akklamacja)
- dodano egzonim *Niż Środkowoeuropejski* jako egzonim wariantowy nazwy *Nizina Środkowoeuropejska* (akklamacja)
- skasowano egzonim *Nizina Środkowoniemiecka* (akklamacja)
- dodano egzonim *Przedgórze Alpejskie* jako egzonim wariantowy nazwy *Wyżyna Bawarska* (5 głosów za, 3 przeciw, 4 wstrzymujące się)

- dodano egzonim *Jura Frankońska* jako egzonim wariantowy nazwy *Wyżyna Frankońska* (aklamacja)
- dodano egzonim *Basen Szwabsko-Frankoński* (aklamacja)
- postanowiono dodać egzonim *Alpy Bawarskie* oraz usunąć egzonim *Alpy Bawarsko-Tyrolskie* z obszaru Niemiec. W Austrii w użyciu pozostanie wyłącznie nazwa *Alpy Bawarsko-Tyrolskie* (12 głosów za, 0 przeciw, 2 wstrzymujące się)
- dodano egzonim *Alpy Berchtesgadeńskie* (aklamacja)
- dodano egzonim *Siedmiogórze* (6 głosów za, 5 przeciw, 5 wstrzymujące się)
- pozostawiono do wyjaśnienia zasadność pozostawienia egzonimu *Średniogórze Środkowoeuropejskie*
- zamieniono egzonim *Wyżyna Szwabska* na *Jura Szwabska* (10 głosów za, 0 przeciw, 4 wstrzymujące się)
- dodano egzonim *Turyńskie Góry Łupkowe* (aklamacja)
- dodano egzonim *Pogórze Wezerskie* (aklamacja)
- postanowiono nie wprowadzać nazw parków narodowych w formie: *Dolina Dolnej Odry, Las Bawarski, Saska Szwajcaria, Wysoki Harz* (6 głosów za, 3 przeciw, 5 wstrzymujących się), natomiast postanowiono wprowadzić nazwy tych parków w formie: *Park Narodowy Doliny Dolnej Odry, Park Narodowy Lasu Bawarskiego, Park Narodowy Saskiej Szwajcarii, Park Narodowy Wysokiego Harzu* (9 głosów za, 4 przeciw, 1 wstrzymujące się)
- postanowiono dodać egzonim *Park Narodowy Harzu* (4 głosy za, 3 przeciw, 7 wstrzymujących się)
- postanowiono nie wprowadzać nazw rezerwatów biosfery w formie: *Las Palatynacki, Rugia Południowo-Wschodnia, Środkowa Łaba*, natomiast postanowiono wprowadzić nazwy tych rezerwatów w formie: *Rezerwat Biosfery Lasu Palatynackiego, Rezerwat Biosfery Rugii Południowo-Wschodniej, Rezerwat Biosfery Środkowej Łaby* (7 głosów za, 1 przeciw, 4 wstrzymujące się)
- dodano egzonim *Zagłębie Łużyckie* (aklamacja)
- dodano egzonim *Zagłębie Nadreńskie* (aklamacja)
- dodano egzonim *Zagłębie Ruhry* (aklamacja)
- dodano egzonim *Zagłębie Saary* (aklamacja)
- dodano egzonim *Zagłębie Środkowoniemieckie* (aklamacja)
- postanowiono nie dodawać egzonimów: *Łużyckie Zagłębie Węgla Brunatnego* jako egzonimu wariantowego do nazwy *Zagłębie Łużyckie, Nadreńskie Zagłębie Węgla*

Brunatnego jako egzonimu wariantowego do nazwy *Zagłębie Nadreńskie*, *Środkowoniemieckie Zagłębie Węgla Brunatnego* jako egzonimu wariantowego do nazwy *Zagłębie Środkowoniemieckie* (1 za dodaniem, 8 przeciw, 3 wstrzymały się)

- dodano egzonim *Reńsko-Westfalski Okręg Przemysłowy* (aklamacja)
- dodano egzonim *Brama Brandenburska* (aklamacja)
- dodano egzonim *Wyspa Muzeów* dla wyspy w Berlinie (aklamacja)
- dodano egzonim *Mur Berliński* (9 głosów za, 2 przeciw, 3 wstrzymujące się)
- dodano egzonim *Plac Poczdamski* (aklamacja)

Następnie przystąpiono do omawiania wykazu nazw z obszaru Austrii. Zaproponowane zmiany egzonimów przyjmowano, podobnie jak to miało miejsce w przypadku wykazu nazw z obszaru Niemiec, przez aklamacje, głosując konkretne nazwy tylko wówczas, gdy któryś z członków Komisji zgłosił zastrzeżenia:

- nie zmieniono egzonimów *Dolna Austria* i *Górna Austria* na *Austria Dolna* i *Austria Górna* (aklamacja)
- skasowano egzonim *Kotlina Celowiecka* będący egzonimem wariantowym nazwy *Kotlina Klagenfurcka* (aklamacja)
- dodano egzonim *Tyrol Wschodni* dla regionu (aklamacja)
- nie dodano egzonimu *Celowiec* dla miasta (2 za dodaniem, 5 przeciw, 7 wstrzymało się)
- z powodu braku uzasadnienia przez autora wykazu nie rozpatrywano propozycji wprowadzenia egzonimu *Brama Wiedeńska*
- dodano egzonim *Katedra Świętego Stefana* (4 za, 3 przeciw, 7 wstrzymało się)
- nie dodano egzonimu *Pałac Starkemburgów* (1 za dodaniem, 3 przeciw, 10 wstrzymało się)
- nie dodano egzonimu *Pałac Lichtensteinów* (2 za dodaniem, 4 przeciw, 8 wstrzymało się)
- nie dodano egzonimu *Plac Świętego Stefana* (3 za dodaniem, 6 przeciw, 5 wstrzymało się)
- nie dodano egzonimu *Plac Świętego Karola* (1 za dodaniem, 4 przeciw, 5 wstrzymało się)
- dodano egzonim *Opera Wiedeńska* (6 za, 3 przeciw, 5 wstrzymało się)
- zachowano egzonim *Jezioro Halsztackie* (1 za usunięciem, 11 za zachowaniem, 2 wstrzymały się)

- z powodu braku uzasadnienia przez autora wykazu nie rozpatrywano propozycji wprowadzenia egzonimu *Kanał Dunajski*

Dyskusję wywołała kwestia czy *Masyw Czeski* leży częściowo w Austrii, czy też nie – w Austrii leży częściowo *Szumawa*, i jeżeli wchodzi ona w skład *Masywu Czeskiego*, to należy ten masyw uwzględnić również w wykazie Austrii oraz określić jego niemiecką nazwę. Dodatkową kwestią sporną było to, jak po niemiecku nazywają się *Las Czeski* i *Szumawa* – czy oba pasma mają jedną wspólną nazwę, czy też nie. Nierozstrzygnięte pozostało również czy na terenie Niemiec i Austrii należy stosować dla obu tych pasm jedną wspólną polską nazwę (np. *Las Czeski*, jak to zostało podane w wykazie Niemiec) czy też dwie (*Las Czeski* dla jednej części i *Szumawa* dla drugiej). Dodatkowo należy wyjaśnić czy *Las Górnopalatynacki* to ten sam obiekt co *Las Czeski*, czy też nie. Komisja ustaliła, że po wyjaśnieniu tych wątpliwości, na następnym posiedzeniu ustalone zostanie nazewnictwo dla tych obiektów zarówno dla terenu Austrii jak i terenu Niemiec.

Ponieważ wykaz nazw z obszaru Austrii zawierał dużo nieścisłości i opuszczeń postanowiono przerwać jego omawianie i zwrócić cały wykaz autorowi, by go poprawił.

Kolejnym punktem było omawianie wykazu nazw z obszaru Francji. Zmiany w egzonimach przyjmowano w takim samym trybie jak dla Austrii:

- dodano egzonim *Akwitania* dla regionu administracyjnego (aklamacja)
- dodano egzonim *Alzacja* dla regionu administracyjnego (aklamacja)
- dodano egzonim *Bretania* dla regionu administracyjnego (aklamacja)
- dodano egzonim *Burgundia* dla regionu administracyjnego (aklamacja)
- dodano egzonim *Dolna Normandia* dla regionu administracyjnego (aklamacja)
- dodano egzonim *Górna Normandia* dla regionu administracyjnego (aklamacja)
- dodano egzonim *Langwedocja-Roussillon* dla regionu administracyjnego (aklamacja)
- dodano egzonim *Lotaryngia* dla regionu administracyjnego (aklamacja)
- dodano egzonim *Owernia* dla regionu administracyjnego (aklamacja)
- dodano egzonim *Pikardia* dla regionu administracyjnego (aklamacja)
- dodano egzonim *Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże* dla regionu administracyjnego (aklamacja)
- dodano egzonim *Rodan-Alpy* dla regionu administracyjnego (aklamacja)
- dodano egzonim *Szampania-Ardeny* dla regionu administracyjnego (aklamacja)

- nie dodano egzonimów *Centrum-Dolina Loary, Południe Pireneje, Północ-Cieśnina Kaletańska, Kraj Loary* dla regionów administracyjnych (1 za dodaniem, 9 przeciw, 4 wstrzymały się)
- nie dodano egzonimów *Landy, Pireneje Atlantyckie, Dolina Marny, Korsyka Południowa, Górna Korsyka, Pireneje Wschodnie, Wogezy, Górne Pireneje, Północ, Wandea, Alpy Górnej Prowansji, Alpy Nadmorskie, Górne Alpy, Górna Sabaudia, Sabaudia, Ardeny* dla departamentów (1 za dodaniem, 10 przeciw, 3 wstrzymały się)
- dodano egzonim *Kraj Basków* dla regionu we Francji i Hiszpanii (aklamacja)
- zmieniono nazwę *Wybrzeże Lazurowe* na *Lazurowe Wybrzeże* (aklamacja)
- postanowiono pozostawić do wyjaśnienia zasadność wprowadzenia egzonimu *Wybrzeże Alabastrowe*
- dodano egzonim *Eurotunel* dla tunelu we Francji i Wielkiej Brytanii (aklamacja)
- dodano egzonim *Luwr* (aklamacja)
- dodano egzonim *Ogród Luksemburski* (aklamacja)
- dodano egzonim *Wieża Eiffla* (aklamacja)
- dodano egzonim *Panteon* (12 za dodaniem)
- dodano egzonim *Luk Triumfalny* (13 za dodaniem)
- dodano egzonim *Sorbona* (11 za dodaniem)
- dodano egzonim *Plac Bastylli* (7 za dodaniem, 3 przeciw)
- dodano egzonim *Plac Zgody* (7 za dodaniem)
- dodano egzonim *Pole Marsowe* (10 za dodaniem)
- dodano egzonim *Pałac Luksemburski* (8 za dodaniem)
- dodano egzonim *Plac Inwalidów* (8 za dodaniem)
- zachowano egzonim *Kanał Korsykański* (aklamacja)
- skasowano egzonim *Zatoka Marsylska* (aklamacja)
- zachowano egzonim *Przylądek Świętego Mateusza* (2 za usunięciem, 9 za zachowaniem, 3 wstrzymały się)
- dodano egzonim *Kanał Garonny* (aklamacja)
- skasowano egzonim *Nizina Akwitańska* pozostawiając drugą nazwę tego obiektu *Basen Akwitański* (9 za usunięciem)
- dodano egzonim *Nizina Alzacka* (aklamacja)
- postanowiono pozostawić do wyjaśnienia zasadność skasowania egzonimu *Nizina Górnoreńska*

- skasowano egzonim *Rów Rodanu* (aklamacja)
- skasowano egzonim *Armoryka* pozostawiając drugą nazwę tego obiektu *Masyw Armorykański* (aklamacja)
- zachowano egzonimy *Alpy Graickie* i *Alpy Kotyjskie* dla gór (4 za usunięciem, 8 za zachowaniem, 2 wstrzymały się) jednocześnie ustalając, że będą dla tych egzonimów podane również nazwy francuskie (11 za, 1 przeciw, 2 wstrzymały się)
- postanowiono pozostawić do wyjaśnienia zasadność wprowadzenia egzonimu *Argonny*
- skasowano egzonim *Zewnętrzne Alpy Zachodnie* dla gór we Francji, Włoszech i Szwajcarii, pozostawiając drugą nazwę tego obiektu *Prealpy* (aklamacja)
- zachowano egzonim *Alpy Zachodnie* (aklamacja)
- dodano egzonim *Park Narodowy Pirenejów* (aklamacja)
- dodano egzonim *Park Narodowy Sewennów* (aklamacja)

Dyskusję wywołała kwestia w jakiej kolejności podawać nazwy oryginalne w krajach mających więcej niż jeden urzędowy język ogólnopaństwowy (np. Belgia, Szwajcaria, Izrael, Sri Lanka). Na początku zaproponowano, aby w takich krajach podawać na pierwszym miejscu nazwy tego języka, który na danym obszarze dominuje. Ponieważ dla wielu krajów, szczególnie pozaeuropejskich, trudno to określić, pojawiła się propozycja, aby w każdym z takich państw podawać nazwy w kolejności alfabetycznej języków. Ta druga propozycja wywołała wątpliwości szczególnie w odniesieniu do takich krajów jak Izrael, gdzie należałoby, według niej, podawać najpierw nazwy arabskie, a dopiero po nich hebrajskie. Ostatecznie ustalono, że dla krajów, dla których nie stwarza problemu ustalenie na jakich obszarach (jednostkach administracyjnych lub innych regionach) jaki język jest główny, oryginalne nazwy geograficzne będą podane w kolejności ważności języka. Dla krajów, dla których nie można określić takich obszarów, nazwy będą podane w kolejności alfabetycznej języków.

Ad. 5. Z powodu braku czasu nie rozpatrzono tego punktu porządku obrad.

Protokółował:

mgr Maciej Zych

Sekretarz Komisji
mgr Izabella Krauze-Tomczyk

Przewodniczący Komisji
dr Maksymilian Skotnicki